

Vardas: Veronika
Pavardė: Lukošienė
Gimimo metai: 1931m (81 m.).
Išsilavinimas: 6 klasės
Gyvenamoji vieta: Pasvalys

Aš, Veronika Valentinavičiūtė – Lukošienė gimiau 1931m. sausio 21d. Kėdainių rajone, Truskavos parapijoje, Petkūnų kaime. Lankiau Vidulaukių mokyklą ir baigiau 6-ias klases. Mano tėvai Aleksandras (1895-1987m.), mama Bronislava (1898-1979m.), sesės Vanda (1933m.) ir Janina (1925m.) gyvenome ūkiškai, turėjome didelį namą, 40 ha žemės, kiaulių ir karvių.

Ankstų 1948 m. gegužės 22d. rytą mamytė, kaip visada, kėlėsi melžti karvių. Išėjusi į lauką, pamatė po didele egle kažką judant, greitai parbėgo namo ir visus prikėlė – lauke sribai, tikriausiai ištrems. Mano sesė Janina buvo drąsiausia – kol kariai peržiūrino sąrašus, Janina pabėgo pro galines duris į laukus ir saugiai pasislėpė. O sesė Vanda tuo metu buvo mokykloje, tėvai pamelavo, kad ji mokosi kitoje mokykloje vien dėl to, kad jos neištremtų. Sribai paaiškino ką galime pasiimti: maisto, maišą drabužių.

Taigi, ištrėmė mane, tėvelį ir mamytę, man tuo metu jau buvo 16 metų. Aš apsimečiau, kad esu 1933 m. gimimo, kad tik galėčiau dar lankyti mokyklą. Važiavome kone tris savaites...

Važiavome iki Truskavos arkliais, o nuo Truskavos geležinkelio stoties su gyvuliniais vagonais, viename vagone buvo apie 25 žmones. Važiuodami buvome pasitiesę įvairius skudurus, kad netektų gulėti ant šaltų ir purvinių grindų. Kol vežė kareiviai neleido sustoti vagonams ir žmonėms atlikti gamtinių reikalų, taigi mes savo vagone išsipjovėme skylę ir ten darydavome, o maži vaikai darydavo į kibirą, kuris greitai būdavo pilnas. Sustojome prie kažkokių miškų, o vaikų kibirėlis buvo pilnas, tai aš nepamačiusi, kad už lango su grotomis stovi kareivis aš tik šliūkšt ir išpyliau išmatų kibirą. Tada sribai užpyko ir tardė, kuris tai padarė. Visi pradėjo aiškinti, kad kareiviai neleidžia sustoti, o gamtinius reikalus atlikti tai reikia, tai tada kareiviai dar buvo keletą kartų sustoję.

Atvykome į Krasnojarsko kraštą, Daurskio rajoną, Pasiolok Kičibaš kaimelį. Apgyvendino nedideliame barake, juose dar gyveno vietinių rusų, o kitame barako gale buvo kiaulidė.

Mums skyrė nedidelį kambarėlį, kuriame buvo mūsų Valentinavičių šeima ir dar nepažįstami lietuviai. Mes gyvenome netoli nuo Sajanų kalnų ir Sisimo upės, kuri įteka į Jenisėjų. Vietiniai rusai garsiai rėkė:

- Čia atvežė žmones, kurie ėda žmones!

Mes, vaikai dirbome miške, degindavome šakas, tik sulaukus 17 metų, mane išvarė dirbti į mišką su suaugusiais, o mama ir tėtis kirsdavo medžius ir juos gabendavo Sisimu link Jenisėjaus, ten buvo štabas ir juos rišdavo. Iš darbų grįždavome labai vėlai, jau sutemus. Buvo duotas įsakymas kiek reikia iškirsti per dieną medžių, o mes kaip vaikai normos negalėjome įveikti, tad mus varydavo ir naktį deginti šakų. Gerai atsimenu, kad barake buvo nežmoniškai daug blakių, nusikasydavome iki kraujo, teko net eiti miegoti ant laiptų.

Su šeima švęsdavome visas lietuviškas šventes paslapčiomis, prieš kiekvieną šventę mes gerus savo drabužius mainydavome su vietiniais gyventojais į miltus, kruopas. Dainuodavome lietuviškas dainas, tik pradėję dainuoti ir apsiverkdavome ilgėdamiesi Lietuvos.

1953 m. mirė Stalinas, mums pranešė verkdamas „ruskelis“, o mes širdyje labai džiaugėmės ir juokėmės, kad būsime laisvi.

Aš Sibire ištekėjau už Algimanto Lukošiaus 1957 m. ir mums gimė berniukas Saulius (1957 m.). Grįždami į Lietuvą (1959 m.) iki Jenisėjaus plaukėme ant sėlių, o iš Krasnojarsko važiovome traukiniu iki Vilniaus. Savaitę gyvenome pas Algimanto sesę Vilniuje, vyro gimtinėje Pasvalyje niekas neregistravo ir nedavė jokio būsto, nes buvome tremtiniai. Atvykę po savaites į Pasvalį mus priėmė mokytojas Bagdonavičius. Trumpam nuvažiovome į mano gimtinę Kėdainius, radome apleistą sodybą ir joje įsikūrusį vietinį komunistą. 1965 m. Lietuvoje gimė dukra Rasa (1965m.), kuri dabar dirba istorijos mokytoja Ustukuose ir Krinčine, o sūnus Saulius Panevėžyje gydytoju – anesteziologu. Būdama beveik 40-ies susirgau krūties vėžiu. Ilgai kankinausi su šia liga, man pašalino vieną krūtį.

Dabar su vyru Algiu gyvename Pasvalyje, Taikos gatvėje.